

IZHAJA VSAKI DAN
 ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Posamične številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot. milimeter, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. m. m. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNASA
 za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina na nedeljsko izdaje „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštno-hranilnični račun št. 841-652.
 Telefon števil. 1167

BRZOJAVNE VESTI.

Proračunski odsek avstrijske poslanske zbornice.

DUNAJ 13. Proračunski odsek poslanske zbornice je vsprejel naslov: Gozdarske šole ter je razpravljal o gozdarskem domenu.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 13. Zbornica je najprej v tretjem čitanju brez debate vsprejela dodatni proračun za pospeševanje vojaške zračne plovbe (Zepelin). Sledilo je drugo čitanje poštnega proračuna.

Maroko.

PARIZ 13. General D'Amade je brzojavil, da so se znatni deli rodu Uled-Said podvrgli. Glasom neke brzojavke admirala Philiberta so došle v Mazagan vesti, da se je Mulej Hafidu vsled najnovjših izgub zmešalo.

Eksplozija v armenski cerkvi v Vanu.

CARIGRAD 13. Dogodki v Vanu, o katerih so javile včerajšnje vesti, so se pripetili pred petimi dnevi. Konzularne depeše pravijo, da so se vsled ovadbe nekoga Armenca vršile skozi dva dni preiskave v cerkvah hišah in vrtih v mestu, in pri tem so našli 37 zabojev s 300 puškami in 300.000 patroni, in tudi dinamit, Konzuli javljajo, da so Armenci streljali in hoteli ubiti izdajico, katerega so čuvali vojak. Turki pripovedujejo, da so revolucionarji streljali tudi z oken. Pri tem je bilo 11 vojakov ranjeno in ubito. Konzularne depeše ne poročajo ničesar o kaki eksploziji dinamite. Ta eksplozija se je dogodila morda pozneje. Druge podrobnosti niso znane. Zaloga orožja je imela brez droma služiti za kako večjo zaroto.

Pruska poslanska zbornica.

BEROLIN 13. Zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu za bogočastje, ki jo pa ni končala. Prihodnja seja jutri.

Rusija.

Poštni voz oročan.

VARŠAVA 13. Med Lublinom in Jenevom so roparji napadli poštni voz. Ubili so postiljona in pet vojakov, ki so spremljali voz, dva vojaka sta bila pri tem ranjena. Roparji, ki so odnesli 10.000 rubljev, so pobegnili.

Avstrijska delegacija.

Plenarna seja.

Dunaj 12. (Zvršetak). Del. Kramaf je energično ustal proti agresivnim tendencam, ki jih unanje časnikarstvo pripisuje politiki Avstro-Ogrski. Ni v Avstriji ni na Ogrskem ni večine, ki bi odobraval agresivno politiko na Balkanu. Kar se pa tiče sandžakatske železnice, se je bati, da bi naši reformni akciji škodilo, ko zahtevamo koncesijo od Turčije prav v trenutku, ko se hoče na vsak način izvesti pravosodno reformo v Makedoniji. To bi moglo nagniti Rusijo, da se pridruži zapadnim državam, kar bi utegnulo dovesti do zapletajev, ki bi nam ne bili ljubi. Govornik pričakuje torej od ministra posamičnih izjav. Nato je govornik polemiziral z del. Pachermem, ter rekel, da je nevarno kazati zvezo z Nemčijo od tentimen-

talne strani, ker so Slovani do sedaj smatrali to zvezo le od strani politične oportunitete. Ko bi se pa to zvezo smatralo za vprašanje srca, in bi Pruska hotela brez ozira žaliti čutstva slovanske večine v Avstriji, bi ta zveza utegnila doživeti kako zelo nengodno presenečenje.

Del. Vuković se je obrnil proti opazki ministra za unanje stvari, da politični odnosi Hrvatske ne spadajo pod kompetenco delegacij. Govornik je rekel, da mora minister ščititi lojaliteta stremjenja za dinastijo ter proučevati prizadevanja posameznih narodov v monarhiji, in tudi hrvaškega, ki se ga proglašja kakor protudinastičnega, ter da bi moral o tem poročati na najvišjem mestu. Ni vseeno za monarhijo, ako so Hrvatska, Slavonija in Dalmacija nezadovoljne. Govornik je obžaloval, da niso naši kulturni in trgovski interesi v Albaniji dovolj zavarovani, tako da nas je Italija od tam kar iztisnila. Albanске luke ne smejo priti v last države, ki bi ovirala svobodni promet na Jadranskem morju. Kar se tiče trozveze, so razum Poljakov tudi drugi prepričani, da Avstro-Ogrska daje, a da zato ničesar ne dobiva od trozveze. Vzlic temu so Hrvatje za trajen in miren sporazum z Italijo, s tem pogojem, da se ta sporazum ne odkupi s teškimi žrtvami in da se naših narodnih interesov na Jadranskem morju ne oškoduje. — Mir v Macedoniji je le možen, ako se uvede avtonomno upravo s krščanskim guvernerjem na čelu. Govornik je izrazil željo, da se čim prej sklenejo z balkanskimi državami trgovinske pogodbe.

Oddelek za unanje stvari in okupacijski kredit.

Dunaj 13. Odsek za unanje stvari in okupacijski kredit je razpravljal danes o okupacijskem kreditu. — Poročevalec Vuković se je najprej obrnil proti politiki osamljenja v zasedenih pokrajinah, vsled česar so iste v političnem in gospodarskem oziru ločene od obmejnih dežel, Hrvatske, Dalmacije in Slavonije, akoravno so narodno in kulturno zvezi. Reforme v zasedenih pokrajinah se ne izvajajo s potrebno naglico in ne primerno v deželi obstoječim razmeram. Govornik je priznal stremljenje skupnega finančnega ministra, da se napravi narodni in verski mir v deželi, apeliral je nanj, da sam poprime za to inicijativo. Na novo se mora finančnemu ministru priporočati vprašanje, da se uvede v Bosni in Hercegovini ljudsko zastopstvo, in da se v upravi nastavi več domačih elementov. Govornik se je obširno bavil z agrarnimi razmerami in z odredbami za povzdignost kmetijskega stanu; zahteval je ojačanje kreditne organizacije, hitreji način, da postanejo kmetje lastniki zemljišč, ureditev tobačnega odkupa, snovanje gospodarskih združenj z neomejenim poročstvom ter omejitev izseljevanja.

Kakor dolgozaželjeno novoto na polju liberalnih institucij je smatrati tiskovni zakon, vendar bi se bilo moralo istočasno urediti tudi društveno in zborno pravo. Poleg disciplinarnih predpisov za uradnike bi bilo treba uvesti tudi službeno pragmatiko in napraviti zakon o neodvisnosti sodnikov. Govornik je povdarjal tudi pomen bosanskega zakona o oderuštvu in o obrestih, ter je obširno opisal neznosni položaj glede gozdnih in pašniških

prepirov ob dalmatijski meji. Priporočal je tudi, da se uvede v mestih obligatorični šolski pouk. — Konečno se je govornik podrobno bavil z občinsko reformo, pravosodno upravo in javno varnostjo.

Del. Latour je zadovoljstvom konstatiral priznanje, ki je je našlo v inozemstvu delovanju avstro-ogrsko uprave v Bosni in Hercegovini. Izrazil je željo, da opusti bosanska uprava politiko, s katero se zapira nasproti Dalmaciji ter naj stremi za tem, da ojači v Bosni in Hercegovini katoliško-hrvaški element in ga sistematično pritegne na sodelovanje pri upravi.

Del. Baernreither je naglašal, da nismo kakor mandatari opravičeni, da si prisvojimo zasedeni pokrajini. Govornik je zagovarjal načrt, naj se najprej razvije samouprava občin okrajev ali okrožij in potem dežele, kateri naj se nato najprej da zastopstvo s posvetujočim in potem z odločujočim glasom.

Del. Kramaf je zato da se da prebivalstvu Bosne in Hercegovine ljudsko zastopstvo. Sicer treba uravnati politiko tako, da se bodo zamoglo enako razvijati vsi elementi, mohamedanci, Hrvatje in Srbi. Govornik je ponovil svojo bojazen glede šandšatske železnice ter zagovarjal železnico od Špica v Mostar in železnico Alcana-Bugojno v interesu zveze Srbije z Jadranskim morjem.

Minister Buriau je obširno razvijal svoj program, katerega glavna načela so, da se polagoma dvigne politično in gospodarsko življenje zasedenih pokrajin. Minister se pri tem drži načela, da je smatrati vez, ki spaja okupacijske pokrajine z monarhijo, kakor nerazdružno in da ne sme razvoj teh pokrajin v nobenem oziru škoditi obstanku in ustroju monarhije. Z vsemi tremi konfesijami je treba postopati popolnoma nepristransko. Pogajanja o avtonomiji mohamedancev utegnejo imeti povoljen uspeh.

Minister je podrobno opisal gospodarske in kulturne novote ter rekel, da se izda društveni, zborni in domovinski zakon. Podrobno je očrtal organizacijo občin in okrajnih odborov, ki naj tvorijo nekako predstopnjo za uvedenje parlamentarizma. Minister bo svoja izvajanja nadaljeval v ponedeljek.

Boj naših trgovcev.

Predvčerajšnji shod v „Trg. izobražev. društvu“.

V včerajšnji številki smo sumarično omenili, da se je vršil ta prezanimiv shod; poročila nam ni bilo mogoče podati, ker se je shod zaključil pozno v noč. Prinašamo torej danes v kolikor toliko natančno poročilo, to pa tem raje, ker kaže, da se naša širša javnost začinja resno zanimati z vprašanjem našega trgovstva, dobro vedoč, da je ta stau vogalni steber našega narodnega obstanka in razvoja.

Predsednik „Trgovskega izobraževalnega društva“, g. Ulčakar je otvoril bogato obiskani shod s pozdravom na slovenske jestvinčarje za njih neustrašni boj za svoje narodne pravice, ki ga bijejo proti laškemu nadvladju v konsorciju jestvinčarjev. Ta le je bil ustanovljen izključno le radi tega, da bi slovenske jestvinčarje potisnili v hrib. Sam ustanovitelj konsorcija je govorniku to priznal in to dokazuje tudi dejstvo, da so izključili iz kon-

Ponoči ga že niso pustili več iz stanic¹⁾ in zvečer so mu pravili, da je nevarno. Vanjuša se je pričel bati, in nabita puška je ležala na poštnem vozu. Olenin je postajal še veselejši.

Na neki postaji je pripovedoval poštar o strašnem umoru, ki se je bil dogodil nedavno na cesti: Srečavali so čisto oborožene ljudi. „Tukaj se torej pričinja!“ si je rekel Olenin in pričakoval vsaki hip, da zagleda snežnike, o katerih so mu toliko pravili.

Nekega dne proti večeru je pokazal postiljon, Nogajec, z bičem na gore, ki so gledale izza temnih oblakov. Željno je zrl Olenin tja; a bilo je motno, in oblaki so zastirali gore do polovice. Videl je samo nekaj sivega, belega, rogljatega, in kakor se je trudil, vendar ni mogel najti nič lepega v pogledu na gore, o katerih je toliko čital in slišal. Mislil je, da izgledajo gore in oblaki popolnoma enako, in da je posebna lepota snežnikov, katero so mu opisali, ravnotaka fantazija kakor Bahova glasba in „ljubezen“ do ženske, na katero ni verjel, — in ni bil več tako nestrpen na gore.

(Dalje.)

¹⁾ Stanica — kazaska vas.

sorcija zgornji del okolice, uverjeni, da ostalo slovensko trgovstvo tem lažje ugonobijo. Boj jestvinčarjev zasluuje pozornost širših slovenskih krogov; ne gre se za osebe, ampak za stvar, za naš narodni obstanek.

Predsednik je na to podelil besedo drž. poslancu dr. Rybáru k poročilu: Kaj nam je storiti proti žuganju bojkota naših jestvinčarjev. Podajamo tu v glavnem

govor dr. Rybára

Dogodki 4. februarja, na občnem zboru zadruge jestvinčarjev, so vzbudili v laški javnosti precej veliko zanimanje in dogodki so zares tako važni, da zasluujejo izlasti od naše strani posebnega uvaževanja. Kajti ne gre za kak nov prepri, marveč za korak, s katerim so se naši trgovci pokazali poklicanim faktorjem v našem narodnem življenju. Njih nastop je etapa v narodnem razvoju tržaškega Slovenstva.

Kdor pride v Trst in bi sodil po zunanjih vtisih, bi moral priti do prepričanja, da v Trstu živi le ena narodnost; kajti povsodi se nam kaže laško lice, v javnem življenju vlada laški jezik in napisi na trgovinah so laški. Mislil bi torej, da je Trst čisto laško mesto. Njega pa bi gotovo iznenadili dogodki 4. februarja. In vendar, kdor pozna razmere, ta se ne bo čudil, ako mu povemo, da so ti dogodki le korak v vrsti onih korakov, ki smo jih mi dosedaj storili za našo narodno emancipacijo.

Okolica in mesto sta bili prej narodno ločeni, tu Labi, tam Slovenci. To se daje razlagati ne le zgodovinsko, ampak tudi kulturno; kajti laško mesto je tedaj popolnoma absorbiralo slovenske prebivalce. Zato so v istem vladali Italijani. Ko je pa prišla konstitucija, prisiljeni so bili Slovenci stopiti v javni boj in zares so okoličani nastopili za svojo narodnost za časa volitev, a po volitvah je stvar zaspala, ker je manjkalo inteligencije, ljudij, ki bi jih vodili. Pod režimom kapitalizma je mesto rapidno raslo — znani pojav pritoka iz dežele v mesto — in razmerje med mestom in okolico se je znatno spremenilo. Dočim je prej okolica tvorila polovico vsega prebivalstva, je prišlo do tega, da italijansko prebivalstvo — mesto — je za mnogo prekorajšilo slovensko prebivalstvo — okolico.

Vendar so se sčasoma, kakor se razvijajo drugi narodi, začeli tudi Slovenci razvijati. Stopali so v srednje in višje šole, posvečali so se trgovini. In dočim je prej Slovenec, ki se je naselil v okvirju mesta, izgubljal svojo narodnost (če ne on sam, pa saj njegovi otroci), se sedaj vsled kulturnega razvoja asimilacija ni vršila več tako lahko. Tudi mestni Slovenci so začeli skrbeti za svojo narodnost; boja, ki so ga dotlej vodili le okoličanski kmetje za svojo narodnost, lotili so se tudi mestni sloji, v prvi vrsti industrijski delavci. Ampak, če bi ostalo le pri teh, najbrže ne bi napredovali. Potrebno je bilo za slovenski narod, da pridobimo tudi srednje in višje sloje; počasi se je tudi te pridobilo. Mirno in neopazeno se je vršil razvoj narodnega organizma; Italijani niso tega pojmlili, mislili so, da gre le za posamičnike. A danes smo prišli do tega, da se nam ni več bati procesa asimilacije.

Isti razvoj se je pojavil tudi pri trgovskem stanu, in to je prišlo do izbruha na shodu jestvinčarjev dne 4. februarja. Ta korak ni torej nič čudnega, ampak le naraven pojav našega razvoja.

Ravno v konsorciju jestvinčarjev je moralo priti do izbruha, ker ima ta izrecni namen uničiti slovensko trgovstvo. Znano je, da je prišlo do ustanovljenja tega konsorcija le vsled prizadevanja nekoliko vročekrvnih Italijanov. Terorizem in naklonjenost obrtne oblasti prve instance, tedaj magistrata, sta pripomogla do ustanovitve. Zadruga obsega le mesto in spodnjo okolico; dotične slovenske trgovce so nameravali torej s pomočjo za druge oslabiti in uničiti.

Namen je jasen; g. Ulčakar je omenil klasičen dokaz. Ali to izvira tudi iz pravil, katera pričajo o stremljenju, da bi spravili pomočnike popolnoma pod moč konsorcija. Hoteli so torej skrbeti za naraščaj, oziroma prepričati naraščaj slovenskega trgovstva. Tako bi torej slovenski trgovci počasi izumrli.

Glede važnosti konsorcijev se daje sploh mnogo govoriti; gotovo pa je, da ta konsorcij je nam le jako škodljiv. Radi tega ni čuda, ako so slovenski trgovci proti takemu konsorciju. Treba to naglašati, ker se v vladnih krogih in tudi pri socialnih demokratih hoče kriviti slovenske trgovce. Naj vidijo torej, da naši trgovci niso trmast, da se ne borijo iz objestnosti, ampak

PODLISTEK.

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

III.

Čim bolj se je oddaljeval Olenin od središča Rusije, tem bolj oddaljeni so se mu zdeli njegovi spomini, in čim bliže je prihajal Kavkazu, tem veselejši mu je postajalo pri srcu. Za vedno oditi in se nikdar več ne vrniti, ta želja ga je obsla včasih. „In ti ljudje, ki jih vidim tukaj, — to niso ljudje; nihče njih me ne pozna in nihče nikoli ne more občevati v Moskvi v družbi, kjer sem živel jaz, in zvedeti kaj o moji preteklosti. In nihče iz ene družbe ne bo zvedel, kaj sem delal, ko sem živel med temi ljudmi.“

In zanj popolnoma novo čuvstvo svobodnosti vsega prošlega ga je navdajalo sredi med temi surovimi bitji, ki jih je srečaval na poti in ki jih ni priznaval za ljudi, enake z njegovimi moskovskimi

da gre za njihov obstanek, izlasti pa za razvoj slovenskega trgovskega naraščanja. Storilo se je korake, da bi se razmere spremenile; šlo se je na namestništvo. Ali kakor so sedaj pravila napravljena, ni možno pričakovati kaj od vlade. Odločne korake noče ista napraviti, ker se boji zamere; hotela bi le pripraviti Italijane do kake misle koncesije nasproti Slovincem, in potem mirna Bosna! Ali gre tu za več. Slovenski trgovci se borijo za to, da se italijanskim trgovcem odvzame nadvladje. Če tudi smo mlajši narod, imamo vendar pravico do enakopravnosti, in zahtevamo od vlade, da za nas popravi, kar je toliko časa zagrešila.

Po teh splošnih izjavanjih je govornik prešel k pravemu svojemu predmetu: k zažuganemu bojkotu slovenskih trgovcev. Ta veleznimiv del govora dr. Rybača pričubimo jutri. Tu pa pričubujemo še po dr. Rybaču predlagano in soglasno vsprejeto resolucijo:

Slovenski trgovci zbrani dne 12. februvarja 1908 l. na shodu v „Trg. izob. društvu“ izjavljajo, da želijo sicer živeti v miru s someščani laške narodnosti, da pa vsakor zahtevajo spoštovanja svoje narodnosti in enakopravnosti slovenskega jezika;

odobrujejo zato postopanje slovenskih jestvinčarjev na občnem zboru Zadrugo jestvinčarjev, obdržanem dne 4. tek. mes., in jih pozivajo, naj vstrajajo v pravičnem boju za priznanje pravic slovenske narodnosti;

nasproti hujskanju laškega časopisja na bojkot proti slovenskim trgovcem

naglašajo potrebo solidarnosti vsega slovenskega oz. slovenskega prebivalstva v Trstu in v sosednih slovenskih deželah in izrekajo prepričanje, da bode isto v slučaju, da bi se od laške strani res hotelo vpriporiti bojkot, znalo s primernimi sredstvi in koraki priskočiti v pomoč slovenski trgovini v Trstu.

Avstrijsko-ruski konflikt.

Pozicija barona Aehrenthala omajena?

Ozlovoljenje, ki je nastalo v Rusiji, Franciji, Angliji in tudi Italiji vsled ekspozicije barona Aehrenthala, ne le da se ni poleglo, ampak postaja od dne do dne več in je smatrati položaj veleresnim. Merodajni ruski list „Novoje Vremja“, katerega avtoriteta v stvarih vnanje politike je poznana, se poslužuje zelo ostrih besed. Ta list pravi, da Rusija absolutno ne more dovoliti Avstriji železnice v sandžakatu ter straši celo z vojno. Rusija — tako piše rečeni list — kakor starodavni Rim ne potrebuje miru po porazu. Ona mora varovati pred vsem svoj ugled. Evropske velevlasti da so se po Portsmouthskem miru preveč navadile na prepotentnost proti Rusiji. V omenjenem članku, ki i a napis „Orkan se približuje“, pravi rečeni list, da je pozicija Izvolskega, ruskega ministra za vnanje stvari, nevzdržna. Francoski listi krepko sekundirajo ruskemu časopisju. Berolinski korespondent pariškega lista „Echo de Paris“ zatrja, da je situacija veleresna. Na Dunaju da se mnogi boje, da se je Aehrenthal preveč udal vplivom Berolina, ter da je avstrijske interese podredil nemškimi, čemur se je čuditi tembolj, da je bil Aehrenthal, bivši poslanik v Petrogradu, eden najbolj osvedočenih pristašev avstro-ogrsko-ruskega sporazumljenja. Cesar Fran Josip da jako občaljuje nezadovoljnost Rusije ter da je verjetno, da na mesto Aehrenthala v kratkem stopi markiz Pallavicini, avstro ogrski poslanik v Carigradu.

Kakor znak resnosti nastalega spora je tudi rezkost, s katero avstrijski nemški listi — na čelu jim „Neue Freie Presse“, ki zastopa Aehrenthalovo politiko z vs vne — napadajo francoske in ruske liste. Vendar pa jih je tudi med večimi nemškimi listi — n. pr. „Die Zeit“ —, ki ne soglašajo z Aehrenthalovo politiko.

„N. F. Presse“ komentira predčerašnje izjave barona Aehrenthala v delegacijah in pravi k istim: „Minister za zunanje stvari ni utajil obstojčega konflikta med njim in ruskim kabinatom. Narobe, njegove včerašnje izjave zdale so se, boji nego naslovljene na delegate, kakor izjava, napravljena le na ruskega ministra za zunanje stvari, da mu pove, da Avstrija s svojimi železniskimi načrti na Balkanu ni prekršila ali izdala sporazuma z Rusijo. Avstrija je zahtevala od sultana gospodarske koristi, in zato, po ruskih obdolžitvah, bi ne bila več pripravljena podpirati Rusko v vresničevanju sodnijskih reform v Makedoniji. Ali Aehrenthal je dal na to obdolžitev odgovor, ki je osupnil: napravil je namreč z nekim ironičnim tonom jako važno izjavo: rekel je, da glede sodnijskih reform niti ni bilo nikakega sporazuma med Avstrijo in Rusijo.“ List protestira nadalje, da bi Avstro-Ogrsko s projekti balkanskih železnic spremenilo „status quo“, glede katerega obstoji sporazum z Rusijo. Ti projekti da niso politične, marveč zgolj ekonomične naravi. Železnisko vprašanje briga le nas, Turčijo in nikogar drugega. Avstrija mora dokazati, da živi in hoče živeti. Potem se ne bodo po svetu več tako začudili, ako Avstrija pokaže, da je nekoliko podjetna. List zaključuje s težnimi besedami bar. Aehrenthala: „Ni vedno lahko, pilotirati ladjo miru po vseh grebenih. Silna vznemirjenja prenehajo. Ententa, ki jo Rusija mora le želiti v svojem sedanjem položaju, ne izgine taka zlabka. Ali senca pada na vnanji položaj ter prostodušnost in brezskrbnost zadnjih desetih let sta pri kraju.“

Istemu listu poročajo iz Pariza: „Tukajšnji politični krogi stojijo ob boku Rusije v vprašanju železnice v Sandžakatu, čemur se ni čuditi ozirom na pisavo skoraj vseh francoskih časopisov. Nepričakovana in neslutjena izjava bar. Aehrenthala glede projekta železnice skozi Makedonijo na Egejsko morje je vzbudila na Ruskem veliko vznemirjenje in Francija kakor zaveznica mora to vpoštovati. Ruska vlada se boji, da ta njen poraz v vnanji politiki bi napravil popolnoma nevzdržljiv položaj kabineta Stolipinovega in očajiti reakcijo, ki teži po vladi.“ Francija pa da tega ne sme trpeti; zato baje Izvolski izstopil in bo nadomeščen po Čarikovu. Aehrenthalova politika žali tudi interese Francije, ki ima posebne interese v Orijentu. Je neki v protislovju z francoskimi interesi, da se zgradi v Orijentu nova prometna zveza, ki bi bila v korist le nemški trgovini.

„Nemčija se je usedla v Mali Aziji z bagdadsko železnico in železnica v Solun bi bila jako ugodna za nemško trgovino. Utemeljeni razlogi govornijo za to, da je Avstro-Ogrsko pred vsem ubogalo vplivom Nemčije, kar se tiče vprašanih železniskih projektov.“

Kakor simptomatičen moment v tem avstrijsko-ruskem konfliktu bi bilo naglasiti, da sta na strani Avstro-Ogrske le Nemčija in Turčija, proti njej pa Francija, Anglija, Italija. Tudi ob tem sporu vidimo, kake vrednosti je trozveza, čim nastopajo resni momenti; vidimo namreč avstrijsko „zaveznico“ Italijo v bratskem objemu z velevlastni, ki nasprotujejo avstrijski balkanski politiki. Kaj nam koristi torej vse „debelo“ prijateljstvo med Aehrenthalom in Tittonijem?!

Italijanska pravna fakulteta.

Kakor javljajo z Dunaja se je posl. Conci izrazil glede italijanske pravne fakultete da je končna rešitev odvisna od skupnega posvetovanja vseh italijanskih poslancev. Menil je, da bi vlada lahko ustregla želji Italijanov ter ustanovila fakulteto v Trstu. Sedanji vladni načrt se lahko izvrši brez novega zakona, ker se gre le za premostitev inomostske fakultete na Dunaj. Ta ukrep bi bil le provizoričen, kajti s časoma bi se fakulteta premestila na italijanska tla in spopolnila v celo vseučilišče. Posl. Pittoni je izjavil, da se bo z vprašanjem pravne fakultete bavil odsek šestorice italijanskih poslancev. O ustanovitvi italijanske pravne fakultete na Dunaju se bo v kratkem posvetovala tudi dvanajstorica nemških poslancev. Večina parlamentarnih strank je za ustanovitev italijanske pravne fakultete na Dunaju pod pogojem, da bo povsem ločena od vseučilišča.

Spopolnjenje ministerstev.

Z Dunaja poročajo, da se v ministerstvu za notranje stvari o njuje poseben oddelek za stvari, ki se tičejo naseljevanja in izseljevanja.

Na čelo socijalno-političnega urada, ki se priključni ministerstvu za trgovino, stopi baje sekcijski načelnik Mataja, ki je imel tudi dosedaj v rokah socijalno-politične agende.

Ogrska.

Preganjanje narodnosti na Ogrskem.

Iz Budimpešte javljajo: V krogih členov narodnostnega kluba vlada velika razburjenost. „Tribuna“ pripominja, kam da bi dovedla nesrečna ideja ogrske jednotne države.

Požunsko porotno sodišče je obsodilo župnika v Verboczu, Edvarda Sandorffyja na dva meseca ječe, ker je v nekem slovaškem listu pisal simpatično o Jurigi.

Židje na Ogrskem.

Predstojniki židovskih verskih občin so bili pri ministru Apponyju ter ga prosili, naj poskrbi, da dobijo tudi židje avtonomijo v svojih verskih stvarih. Appony je rekel, da opaža med židi struje, s katerimi ni vlada nikakor zadovoljna, ali vendar hoče delati na to, da se na Ogrskem napravi verski mir.

Hrvatska.

Srbski radikalci in uradni aparat.

„Magyarorszag“ poročaju iz Zagreba, da se morejo srbski radikalci nadajati na predstojčih saborskih volitvah velikih uspehov, ker jih bo podpiral ves uradni aparat.

Teroriziranje.

Iz Zagreba poročajo: Baron Rauch je premestil sedem srbskih učiteljev iz slunjskega volilnega okraja, kjer kandidira kandidat opozicije dr. Sime Mazzura.

Drobne politične vesti.

Šibenik ne bo trdnjava. — Grška „Tagespost“ javlja iz Pule, da je vojno ministerstvo opustilo misel, da se po načrtu bivšega načelnika generalnega štaba grofa Becka, Šibenik utrdi kakor bojna luka.

Reforme v Bosni. „Srb. Rieč“ poroča: Čujemo, da je došel novi zakon o tem, kako naj se postopa s političnimi krivci in časnikarji, ki so obsojeni v zapor. Ž njima je treba vse drugače postopati, nego z navadnimi zločinci in prestopniki od katerih bodo povsem oddeljeni. Imeli bodo tudi druga olajšanja, to je, da bodo nosili svojo obleko, da se bodo hranili, od koder jih bo volja, da bodo smeli svobodno prejemati pisma, časnike in knjige, da bodo smeli pisati, da bodo samo po noči zaprti v sobi itd.

Demonstracija proti angleškemu kralju. Kralj Edvard je prišel v

sredo v Brighthon, da biva tamkaj nekoliko dni. Ob njegovem prihodu so mu socijalisti priredili demonstracijo. Eden socijalistov je bil tudi aretovan.

Bivši portugalski diktator Franco, ki potuje pod imenom Ferreira, je dospel v Genovo, kjer se je nastanil v nekem hotelu. Ne vsprejema nobenega človeka.

Prodaja francoskega cerkvenega imetka v Italiji. „Corresp. Romana“ javlja, da namerava francoska vlada prodati cerkveni imetek v Italiji, ki pripada francoski cerkvi. Med temi nepremičninami se nahaja mej drugimi francoska narodna cerkev San Luigi dei Francesi in krasna cerkev na Monte Pincio, Trinità dei Monti.

Dnevne vesti.

K jutrišnjemu velikemu plesu. — Raj in peklo. Sokolska in gledališna dvorana sta se spremenili te dni v pravcate delavnice. Slikarji slikajo dekoracije, improvizirani stavbeniki gradijo razne kočje in kioske; doni zabijanje žebeljev, hreščanje žage; prisopibajo odborniki sem in tja, dajejo ukaze, delajo, trudijo se v potu svojega obraza. A temu se ni pač čuditi; kajti zgraditi raj in peklo, to ni za uboge smrtnike pač prelahka stvar. V soboto boste vsi pač lahko videli, kaj znajo napraviti ti dantovski Potemkini (Bog naj mi ta greh odpusti!).

Spodaj bo torej peklo. Podzemeljsko seveda, saj peklo je pod zemljo; dolgi podzemeljski predori vedejo k njemu. A v njem ob rudeči peklenški svetlobi bo kar mrgolelo vse p. n. peklenške gospode: hudičev — brez stare matere, pač pa polno punic, ki bodo vse od hudiča — škrtov, grešnikov in grešnic, ki so obsojeni na plesanje, in kar je še takih peklenških stvari.

Sicer hudič ni tako grd, kakor nam ga slikajo, in v peklu se daja prav lepo živeti. Ne verjamate? No, potem na svidenje v soboto!

Zgoraj bo raj. Uje! To bodo same zvezdice, beli oblaki, sinje nebo. Angelčki te očarajo s svojo milobo; kerubini in serafini se bodo sukali ob zvokih rajskih melodij. Svetnikov in svetnic ne bo ravno preveč; no pa nič ne de.

Zraven tega bo še raznih drugih zanimivih stvari iz drugega sveta. V peklu in v rajju bodo v slikovitih nošah vile, ki bodo ponujale nektarja in ambrozije. Pred rajem se utaborijo Dalmatinci, da postrežejo rajju in peklu s svojim vinom. V rajju bodo — ruski automati, iz katerih zleti ven na povelje vse, kar si sicer kdo zaželi Čarovnice bodo ravedvednežem prorokovale bodočnost itd. itd.; vsega vendar ne smemo tu zbrbljati!!

O srečolovu vam nisem še povedal? Kaj niste čitali v „Edinosti“, kako božjo robo pošilajo razni dobrotniki v dar za Cir. Met. ples? Gotovo so se vam skomine napravile po njih. No, vidite, vse te krasne stvari dobite na srečolovu, ki bo ob 11. uri v Čitalnici.

Da ne pozabim tekmovalca: 3 darove za največ razprodanih srečk in 5 darov za največ razprodanih narodnih kolekov. Ste že videli darove? Pojdite vendar pogledat v izložbo g. Gorenjca, v Slovansko knjigarno. Če ste pridni, jih morda dobite.

Sedaj pa oprostite, imam drugega dela. Na svidenje pa v soboto!!

Kdor ima srečke za C. M. ples naj drevi ob 8. uri prinese bloke v Narodni dom!

Gospoda odborniki za Ciril-Metodijev ples in mladina sploh so naprošeni, da pridejo od danes naprej na sestanke v veliki dvorani „Narodnega doma“. Dosti je namreč dela, ki se mora razdeliti, da bo dvorana lepo odlična. Mala peštica pridnih delavcev je v dvorani od jutra do desete zvečer. Pokažite, da tudi z delom podpirate radi svojo stvar!

Zopet izgled, kam se stekajo dobički, skupljeni večinoma iz vrst naših trpinov. Pred mnogimi leti je prišel v Trst bosonog Žid Moric Lustig, napravil si tu prodajalno usnjo in čevljarskih potrebščin ter je sčasoma zabogatel. Njegovi sinovi so po njegovi smrti nadaljevali to trgovino, ki se je poslužujejo čevljarji, ki so pa večinoma Slovinci. Tudi odjemalci na debelo so sami Slovinci, ker ta trdka dela z Dalmacijo, Bosno in Hercegovino. Sin Karol, ki je bil po očetovi smrti glava tej trgovini, in ki so ga predvčerašnjim tu pokopali, je bil v vodstvu italijanske beneficence, si je kupil vitežstvo v Italiji in bil hud nasprotnik naše narodnosti. V svoji oporoki je zapustil K 3000. „L. e. g. i. nazionale“.

To je kriček vzgled našim ljudem, v kako namene gre denar, ki ga znašajo k drugorodnim tvrdkam in podjetjem.

Sprememba maturitetnih izpitov. Naučno ministerstvo hoče baje že pred Velikončjo izlati odredbo, po kateri se že letos olajša pismena matura. Odpravijo se pismene naloge, razun prevodov iz latinščine in grščine, in stilističnih nalog v materinskem jeziku. Pri teh poslednjih bodo maturanti volili med tremi predmeti, enem iz zgodovine, drugim iz prirodopisa ali prirodoslovja in in tretjem o splošni kulturi.

C. kr. avstrijske državne železnice. Od 1. februvarja 1908 naprej se bosta brzovlaka št. 102 in 101 vstavljala na postaji Weyer (proga Klein-Reifling-Amstetten) za

vstop in izstop popotnikov. Prometni časi brzovlakov št. 101 in 102 za postajo Weyer so sledeči: Vlak št. 101, odhod Weyer 12 16 po noči. Vlak št. 102, odhod, Weyer 4 20 zjutraj.

Letošnja zimska sezona nudila je tržaškim Slovincem že mnogo lepih užtkov z odra našega narodnega doma. V soboto 22. t. m. imeli pa bomo izredno naslado — klasičen koncert dvojice slavniških českkih umetnikov: gg. Julija Bohniček-Laubner in prof. Jana Buchtela.

Prvi je pevec (tenor) kralj. dvorne opere in virtuozi na glasovirju, drugi pa je na geslihih umetnik prvega reda in je bil od srbskega kralja Petra I. imenovan vitezom srbskega reda sv. Save.

Nihče naj ne zamudi ta edini koncert, ki mu bo nudil toliko umetniškega užitka.

Drugi mesec, t. j. 20. in 22. marca, pa bosta koncerta tržaškim Slovincem od davnih let še nepozabnega zbora Dimitrija Slavjansksega.

Odbor slovenskih trgovcev z jestvinami v Trstu vabi na sestanek, ki bo v nedeljo 16. t. m. ob 3. uri pop. v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“ z edino točko dnevnega reda: Zadrugaše zadeve.

Tovariši! Morda še nikdar ni bil tako potreben skupni nastop slovenskih trgovcev, kakor bo pri prihodnjem občnem zboru, ki se bo vršil v najkrajšem času. Da bo venčano delo, kateremu smo na zadnjem občnem zboru zadrugaše tako odločno odkazali smer, se moramo še bolje organizirati! Pridite vsi! Vabljeni so tudi trgovci iz zgornje okolice.

Iz svobodne luke. Prejeli smo: Slučaji o strahovladi v svobodni luki, ki so jih opisali govorniki na zadnjem javnem shodu „Narodne delavske organizacije“, kričijo do neba. Tu se besni brez nikakega usmiljenja proti lastnemu sodelavcu in se ga uničuje. In ljudem, ki imajo na jeziku le žalitev in preklinjanje, je podrejen naš delavec na milost in nemilost. Človek, ki ima v sebi čuta o svoji človeški dostojanstvenosti in čuta spoštovanja do samega sebe — tak človek mora zatajevati samega sebe, ako noče priti ob krub. Koliko moralno bol mora trpeti tak človek!

To so slavne cooperative pod patronanco uprave javnih skladišč, ki vrše to maralno in dejansko nasilje! In te cooperative so meso od mesa socijalno-demokratske stranke. Njihovo postopanje je tako samovlastno in avtokratsko, da se jih v strahu izogibajo tudi marsikateri nadzornik javnih skladišč. Zadnji čas bi bil, da bi se te pristojnosti odpravile, da bi se napravil red.

Ali ne samo pri cooperativah, ampak tudi glede privatnih uslužbenecv pri tehtnicah in onih, ki so na vratih pri vsprejemanju blaga s parnikov v hangarje, bi se morala odpraviti krivica, ki se jim godi od strani vodstva c. k. javnih skladišč. Služba je važna in uslužbenec mora nositi dovolj odgovornosti. Postopanje od strani skladišč pa je zelo površno. Ob vsprejemu v take službe niti ne vprašujejo dotičnika, ali je telesno sposoben za to delo. Potem pa ga mučijo tako, da slednjič revež sam spozna, da ne more dalje in zapušča službo. Niti zato se ne menijo, da-li ni dotičnik morda prišel iz via Tigor ali iz Kopra — da je le dovolj človeškega materijala! Med tem pa stradajo mnogi pošteni delavci.

Krivica je tudi v tem, da so ljudje po več let v službi, ne da bi vedeli, kdaj postanejo stalni! Starejšim v službi se godi krivica tudi s tem, da se na jesen vsprejemlje preveč novincev. Posledica temu je, da se morajo — ko je manje dela — oni, ki so že po 3 ali več let v službi vrstiti z mlajšimi in da imajo jednako pravico s tistimi, ki so morda še le 14 dni v službi.

Iz teh dveh kategorij se imajo imenovati asistentje pri hangarjih. V resnici pa se imenujejo tudi ljudje, ki niso bili nikdar v teh službah, ali celo taki, ki sploh niso bili še v kaki službi v javnih skladiščih (Hanger št. 14!) S tem se jemlje prostor drugemu, iz om. oddelkov, ki že leta in leta čaka na to službo.

Kar se tiče tehtnic izobrazbe delavcev, ne obstoje nikake težave, ker delavec, če je količkaj razumen, umeje v par dneh vsa manipulacije. O teh težavah kriče le oni, ki jim gre le za svojo korist, ki se boje, da ne bodo mogli več služiti 10—20 K dnevno pri akordih, dočim drugi delavec vjame le po par dni v tednu.

Kakor rečeno: čas bi bil, da se odzdravijo te razmere v javnih skladiščih.

Delavec.

Občni zbor društva „Narodni dom“. Večkratno vabljenje na to zborovanje in posebno opozorjenje, da se društvo „Narodni dom“ razpusti imelo je ta vseh, da se je 24. m. m. meseca zbralo lepo število členov. Po nagovoru predsednika g. dra. Slavika in prečitaniu kratkega tajnikovega poročila, ki pa to pot ni vedelo beležiti nikakih posebnih novosti, vzbudili so zanimanje prisotnih podatki blagajnika, ki so pokazali, da se more gmotno stanje smatrati razmeroma precej povoljnim. Dočim se je dotadaj splošno naglašalo potrebo razpuščenja društva, radi nedostanja namena in nezanimanja, izkazalo se je, da se je vkljub temu društvena glavnica vendarle povečala. A ko je bil predsednik po imenskem pozivu konstatiral, da ni prisotnih popolnih 2 tretjin vseh členov, kakor to določajo pravila, za slučaj razpušče-

nia in bi se moral sklicati zopet drugi občini zbor, vstal je g. dr. Rybář in pojasnil, da ni nikakor opravičeno, niti koristno razpuščati to društvo, kajti njega cilj je le navidezno dosežen. V resnici je sedanji tržaški „Narodni dom“ le dom „Trž. posojilnice in hranilnice“, ki je bil koj začetkom premajhen in pretesen, ker se ni moglo vseh naših društev vsprejeti pod isto streho. Od leta do leta se pa veča številoma naših društev, in celo „Independente“ se čudi, kje da ima 120 naših društev prostora v eni sami hiši? Saj „Dramatično društvo“ procvita najkrasneje in bo v dogledni bodočnosti potrebovalo večje prostore, „Trž. podp. in bralno društvo“ sploh ni našlo še narodne strehe in mora drugod plačevati drago najemino in vsestransko napredovanje in naraščanje „Nar. del. org.“ zahteva tudi svojih primernih prostorov. Po mestu so raztrešeni še drugi važni in potrebni zavodi, kulturna in gospodarska podjetja, ki zaslužujejo, da se oziramo na njih potrebe, a prihodnost nam bo nalagala novih zahtev v tem obziru in še večjih dolžnosti za ohranjanje in utrjenje našega jezika. Ne daje se torej opravičiti namen razpuščanja tega društva, ampak nasprotno: potrebno je le večje zanimanje za društvo „Narodni dom“ in njega okrepjanje, da doseže svoj prvotni namen in postavi v doglednem času Slovenstvu potrebno zavetišče. Gosp. dr. Rybář je opozoril še na nekatere druge prilike in vire, s katerimi bi se glavica dala povečati in je zaključil vznesenim pozivom, da društvo „Narodni dom“ nadaljuje delo, da se svetu pokaže, da nam je velika streha sedanjega „Narodnega doma“ vendarle premajhna. Ta govor je žel splošno odobravanje in koj je bilo pripravljenih nekaj predlogov, ki so pričali, da društvo nima niti najmanjše volje več za razpuščenje, ampak upa in želi le napredovati in bližati se svojemu širokemu a daljnemu cilju. Na predlog g. Ponikvarja izvolil oziroma dopolnil se je odbor, ki se je na I. svoji seji sledeče konstituiral: Predsednik g. dr. Slavik, podpredsednik g. J. Kokalj, blagajnik V. Trnovec, tajnik dr. J. Pertot, odborniki: gg. dr. Gregorin, dr. Rybář, J. Rože, J. Pintar in H. Čok.

Rodoljubom pa bodi najtopleje priporočeno društvo „Nar. dom“, da mu pristopijo kot člani, nakupijo si deležev in pomagajo zidati „Dom“ vsem našim društvom in podjetjem, ki ga krvavo potrebujejo.

Cesarjev jubilej. Prejeli smo: Pred nekoliko tedni je poslal g. notar dr. Oskar Czubulka v Stercingu (Tirolska) oklic na vse nekdanje enoletne dobrovoljce s prošnjo, da bi ob vladarjevi 60. letnici, oziraje se na njegove blage namene, potem enkratnega samo-obdobja, pripomogli k ustanovitvi „Splošnega jubilejnega sklada nekdanjih enoletnih dobrovoljcev za podporo svojem drugim neaktivnih vojaških obvezancev“.

Sledeč temu pozivu vršil se je te dni pod predsedstvom kiparja profesorja Rudolfa Weyra pogovor nekdanjih enoletnih dobrovoljcev, na katerem se je sklenilo, da se ustanovi centrala za ustanovitev omenjenega sklada. Za blagajnika je bil določen računski svetnik Ludovik pl. Lorang (Dunaj, III okraj Jacquin-gasse 15), ki tudi vsprejema prispevke za sklad. Na Štajerskem, Češkem, Moravskem v Galiciji in Dalmaciji že obstoje temelji za ustanovitev deželnih komitejev, na Tirolskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem in Hrvaškem pa že poslujejo.

To podjetje ne bo brez smotra vsled dotične vladne predloga, ker je zagotovljena pomoč samo tedaj in toliko, v kolikor ne zadostuje državna podpora ali pa bi prišla prekasno.

Nekdanji enoletni dobrovoljci, ki hočejo sodelovati v komiteju za deželo Kranjsko, so naprošeni, naj se blagovoljijo pisмено oglasiti pri centrali jubilejnega sklada nekdanjih enoletnih dobrovoljcev, na Dunaju III/3 Jacquin-gasse št. 15 ali pri imenovanemu c. k. notarju, odkoder dobe potem nadaljna obvestila.

Pri izkazu darov izide v raznih dnevnikih dežele začetkom meseca sušca t. l.

Društvene vesti.

Akademično društvo „Tabor“ v Gradcu priredi dne 20. februarja ob 8. uri zvečer pustno veselico v dvorani Kaufmannshaus (Neutorgasse). Na vspredu bo med drugim predpustna opera domačega kora **Vojaški veteranski podporni oddelek** za Trst in okolico priredi jutri v dvorani c. k. uradnikov v ulici S. Francesco št. 7. vareté-predstavo šaljivo igro in plesni venček. Začetek ob 8 in pol uri zvečer.

Darovi.

O priliki poroke svoje nečakinje Rezi Mally daruje g. Anton Ružička 10 kron za moško podruž. sv. Cir. in Met. Denar hrani uprava.

Za srečolov na Ciril Metodijevem plesu smo dobili nadalje sledeče darove: G. Petrovec: črninik, gospa J. P. dva krožnika za nakit, eno dragoceno jabolko, M. Engelmann: posodico za sladkor, vazo za cvetlice, g. ca Delkin, posodo za sadje, dva vžigalnika; tobakarna Lavrenčič: 3 škatle papirja, okvir, aranžma cigar in tobaka; g. Mance: šah, 2 škatli za tabak, kravatno iglo; Elena

Križmančič čaše, dr. Stegu steklenico finega maraškina; g. ca I. Strekelj dve cvetlični vazi, g. a Ponikvar 1 steklenico najfinejšega maraškina in škatlo angleškega papirja; g. Bartelj, dve moderni književni deli, g. Orel 3 steklenice penečega refoška, g. Maovac Marko 1 vazo, tisk. „Edinost“ 2 knjigi.

Za Ciril Metodov ples so nadalje darovali damskemu odboru: g. a Darinka Bogdanović 2 steklenici šibenskega šampanjca, Ema Bartel fino držalo za pisma, Mary Antič-Bonetič 10 K in g. Dr. Josip Wilfan 5 kron.

Nadalje darove sprejema za damski odbor gospa Roža dr. Gregorinova (Narodni dom, ulica Giorgio Galatti 18. II. nadstr.)

„Pevski klub“ učiteljskega društva za Trst in okolico je nabral sinoči po svoji I. pevski vaji za mladirsko knjižnico, katero oski buje omenjeno društvo, 14 K 14 st.

Naše gledališče.

V nedeljo, 16. februarja „Tuji kruh“ in „Medved“ Gostuje g. a DANILOVA.

Nar. delav. organizacija

Udova Rustja se tem potom zahvaljuje uslužbencem c. kr. priv. južne in c. kr. drž. železnice (svobodna luka) za prejeto podporo 55 K 55 st. kakor čisti dohodek plesa dne 1. februarja 1908.

Med člani organiziranih delavcev iz Arsenala se je nabralo za tri balne tovariše 60 K. Denar hrani urad N. D. O.

Skupina delavcev iz Arsenala priredi v nedeljo dne 16. t. m. shod v društvenih prostorih Via Lavatoio 1. I. nadstr. Ker je stvar zelo važnega pomena, vabi odbor vse, da se ga gotovo udeleže. Začetek ob 9. uri in pol dopoludne.

V soboto se vrši v vseh prostorih „Narodnega doma“ veliki ples v korist naše prekoristne družbe Sv. Cirila in Metoda. Ker je čisti dobiček namenjen za vzgojo naših otrok, je narodna dolžnost, da se tega ljudskega slavja vsi udeležimo. Torej delavci! V soboto vsak, kateremu je le količkaj mogoče, v „Nar. dom“. Vstopnice po 1 K se dobivajo v pisarni organizacije.

Gospodarstvo.

Tržaška posojilnica in hranilnica je znižala obrestno mero od hranilnih vlog in posojil in sicer: za vloge z dnem 16. februarja na 4 od sto; za posojila s prihodnjim zapadom obresti. Posojila daja po dogovoru; na menjice navadno po 6 od sto, na hipoteke po 5 in pol od sto, na zastavo po 5 in pol od sto.

Glede letošnje žetve v Argentini so dole zelo neugodne vesti v Evropo, češ, da je vreme v času žetve, ki se tamkaj vrši sedaj, zelo neugodno. Slaba letina v Argentini uplivala bi nepovoljno tudi na evropske žitne cene, ker se iz Argentine uvaža v Evropo mnogo žita.

Vesti iz Goriške.

Klub „Tolstoj“ v Nabrežini priredi v nedeljo 16. februarja ples z maskarado in kotiljonom v cvetličnem labirintu dvorane g. Fr. Grudna. Odlikovani boste dve najlepši maski z zlato in srebrno kolajno. Od 7. ure zvečer do naslednje zore bo sviral pod vodstvom g. Majcen-a domači orkester. Gospodje plačajo na plesišče in galerijo 2 K vatopnine. Dame proste.

NB. Samo dostojnim maskam je dovoljen vstop.

x **Cesta Zagraj-Doberdob.** — Občini Zagraj in Doberdob sta predložili deželnemu zboru načrt za zgradbo naravne zvezne ceste z obema občinama s prošnjo za podporo iz deželnih sredstev. To prošnjo je deželni zbor odstopil deželnemu odboru z naročilom, da pregleda načrt in stavi v prihodnjem zasedanju primerne predloge za morebitno podelitev prispevka iz deželnega zaloga. Deželni odbor je poslal peticijo, načrt in proračun okrajnemu glavarstvu v Gradiški s prošnjo, da poda ta oblast svoje mnenje o projektirani cesti in zajedno naznani, ali in koliko bi vlada prispevala k predvarjenemu trošku. Proračun je izkazoval potreščino 60.000 kron. Okrajno glavarstvo je opazilo, da načrt odgovarja toliko, kar se tiče smeri, kolikor tudi strmosti. Nadalje je priznalo, da bi imela nižina po tej cesti ugodno zvezo s planoto in bi na ta način ne bilo treba delati dolgega ovinka čez Ronke. Trošek bi se po mnenju okrajnoga glavarstva gradiščanskega zvišal na 75.000 kron iz razloga, ker bi se moral vsprejeti v proračun tudi znesek za zidovje in grušč. Okrajno glavarstvo je pripravljeno predlagati osrednji vladi, naj dovoli za zgradbo te potrebne ceste 50% prispevek s pogojem, da se zajamči pokritje ostale polovice. Sedaj se vrše pogajanja z interesovanimi krogi v svrhu pokritja vse potrebščine in nadejati se je, da reši to stvar novo izvoljeni deželni zbor v svojem prvem zasedanju.

Prodaja zemljišča.

Na predlog gospe Rosine Danen vršila se bo pri c. kr. Okrajnem Sodišču v Škofjiloki dne 24. t. m. dopoludne ob 10. uri

Prostovoljna dražba.

njenega posestva

Hotel Štemerje ::

v Škofjiloki

s pritklinami in premičninami vred.

Posestvo je za izvrševanje gostilničarske obrti popolnoma urejeno in je vsled svoje ugodne lege kot letovišče zelo pripravno.

Izključna cena znašala bo

35.000 kron

in zna kupec vknjiženega dolga 15.630 K 32 h na račun kupnine prevzeti.

Natančnejši dražbeni pogoji, kakor tudi drugi podatki se izvedo pri podpisnem zastopniku gospe prodajalke.

ŠKOFJALOKA, 12. svečana 1908.

NIKO LENČEK,

c. k. notar.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma šte. 13. II. nadst.

Najboljša reklama za trgovce obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Prilika!

V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačinci

M. FARCHI, Trst

ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)

prodaja oblek, površnikov, paletot in hlač

Najfineje blago.

Cene čudovito nizke!

Pozor na naslov!

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke

A. Fonda, Trst

31 — ulica Barriera vecchia — 31

SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Parobrodna družba

Severno-nemški Lloyd-Bremen

:: (NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v New-York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires, kakor tudi po pristaniščih južno Azije. Avstralije itd. itd.

Parobrodni nemškega severnega Lloyda:

178 velikanskih brzih parnikov, z dvema vi-jakoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15.000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vežbanje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 201 manjših parobrodov. Vsega skupaj 440 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom. ki preplujejo ocean v 5-6 dneh.

470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Cene nizke, hrana dobra.

Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE

Glavni zastopnik v Trstu Piazza Giuseppina 1.

TELEFON šte. 20-68.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9. Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke, katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgra dbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

UBIRALEC in popravljatelj glasovirjev se priporoča slav občinstvu —

ANDREJ PECAR, ulica Dante Alighieri šte. 3 II. nadst., Trst.

Šipe, postavljene v delo

po zmernih cenah.

Volodi Gitmed

ulica Rapicio št. 4 (vogal Giulia št. 17)

PRODAJALNICA steklenih šip v veliki izbiri. — Poročan, lončevine, kuhinjske potrebščine iz železa in pločevine itd.

Poulards, race, purani, štajerske kokoši. Racja mast. Slanine, maslo, konzerve. Dnevni dohodi. Cene jako zmerne. — Postrežba na dom.

Trst, ulica Campanile št. 15.

Pohištvo

od navadne do najfineje vrste ponajnižjih cenah

v novi slovenski trgovini

Peter Jeraj

Trst, via Vincenzo Bellini 13

vogal ulice sv. Katarine

Rodoljubi! Širite „Edinost“!

x Preložitev ceste Trnovo-Srpenica.
 Koroška državna cesta od Kobarida proti Bovcu je jako strma in provzročila vsled tega voznikom velike težave, vsled česar se je vlada odločila, preložiti cestno črto od Kobarida skozi Trnovo na Srpenico in naprej. Cesta, ki vodi sedaj skozi Trnovo, bi se namreč opustila, namesto nje pa bi se zgradila kakih 200 metrov nad vasjo nova cesta. Trnovski občani, katerim dajajo vozniki in potniki precej zasluzka, bi bili po zgradbi nove ceste na škodi, in sicer toliko kar se tiče cestne zveze, kolikor tudi kar se tiče zasluzka. Iz tega razloga so se obrnili lansko leto na deželni zbor s prošnjo, naj bi vplival na merodajne čimtelje, da bi se projektirala nova cesta skozi vas Trnovo; ob ednem so predložili naličen načrt tudi namestništvu. Deželni zbor je odstopil prošnjo deželnemu odboru, kateri je pojasnil namestništvu, da bi imela občina Trnovo veliko gospodarsko škodo, ako bi se ne zgradila nova cesta skozi vas, ker bi potem bila oddaljena od cestne mreže, po kateri se vrši trgovski promet s gorenjo šosko dolino, s Koroško, Bohinjsko železnico in dalje z Gorico. Namestništvo je obvestilo deželni odbor, da se je prvotno določila cestna črta nad vasjo Trnovo iz razloga, ker bi se s tem odstranila prevelika strmost in bi se razmere, ki vladajo na sedanji cesti, bistveno ne izboljšale, ako bi se zgradila nova cesta skozi vas. Ministerstvo notranjih stvari je naročilo svojemu stavbenemu organu, naj na licu mesta prouči razmere na podlagi vladnega načrta in načrta, ki ga je dala izdelati občina; potem odloči samo ministerstvo, katera cestna črta se bo gradila.

Iz Renč. Že 4 krat v 14 dneh se je dogodilo, da dohaja „Edinost“ še le po 2 ali 3 dneh sem. Pa ne samo „Edinost“, temveč tudi drugi listi iz Trsta. Najprej gredo v Ribenberg, odkoder jih imamo v Renčah za 2 dni. Temu more biti kriv edino-le kak poštni uradnik, ki menda misli, da so Renče po nemški: Ribenberg. Takega uradovanja, kakor je v poštne ambulancnem vozu, menda še v Turčiji ni; tako se na sploh misli. Saj je rabilo pismo iz Vidma v Trst 3 dni (Semolič). Južna železnica je opravljala pošto vse drugače. — Poštno ravnateljstvo naj poskrbi za redno dostavljanje!

Dva tička. Dva mlada tujca sta prišla v torek zvečerna postajo južne železnice v Gorici. Ker sta zamudila vlak, sta vprašala ondotnega vratarja, kjer bi dobila prenočišče? Vratar jima je rekel, da dobita najbrž v bližnjem restavrantu Jeras, kamor sta se napotila. Tam sta povečerjala in se pogostila, potem pa sta se spravila spat. V sredo zjutraj ju je zbudila gospa Jeras in povprašala, kdaj pojdetata proč in ako želita kaj? Ona dva pa sta povedala, da ne gresta še proč. Na to sta kmalu vstala, pokradla odevje, en čevljev gospe Jeras in bicikel Jerasov ter sta odkurila prvim vlakom proč, najbrž proti Trstu. Gospod Jeras je šel za njima s popoldanskim vlakom dezdaj brez uspeha!

Vesti iz Istre.

Društvo „Zvezda“ v Kopru priredi v nedeljo dne 16. t. m. v Boljuncu veselico s petjem, šaljivo igro, tamburanjem in plesom v dvorani g. A. P. Sancina. Petje bo proizvajalo društvo „Prešeren“ iz Boljunca. Začetek ob 4. uri popoldne. Gojimo nado, da bo to društvo s časoma res prava zvezda na Koperščini, ki bo kazala pot vsem drugim društvom! Kdor ima tedaj v nedeljo kaj svobodnega časa, naj krene v Boljunc.

Vesti iz Kranjske.

„Gospodarska stranka“ kandidira v Ljubljani za deželnozbornske volitve dra. Vinka Gregoriča, primarija v deželni bolnišnici v Ljubljani in dr. Vladimirja Ravniharja, odvetnika istotam.

Vlak je povozil med Borovnico in Logatcem pomožnega čuvaja Antonu Zavrla. Vzrok nesreče še ni znan.

Pravico javnosti je dobil III. razred knezoškofjske gimnazije v Št. Vidu na Ljubljano.

Narodno napredna stranka postavi kakor kandidata za deželnozbornske volitve v Ljubljani dr. Ivana Tavčarja in dr. Karola Triller-ja, oba odvetnika v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

Pri Laškem trgu pod Humom so našli delavci na neki njeni starinski l. nec, napolnjen s pepelom in prstjo. V njem je bila tudi bronasta zapestnica in kos iz bronastih kroglic sestavljene zaponke za roko. Tamkaj so našli baje več takih loncev, a ljudje so jih zavrgli. Najdene lonce so shranili v muzeju v Laškem trgu.

V Ljutomeru ustanove javno ljudsko knjižnico. Odpreti nameravajo tudi slovenski otroški vrtec.

Novi rektor na graškem vseučilišču. Akademski senat je mesto odstopivšega dr. Hanauseka izvolil rektorjem dr. Hildebranda profesorja na pravni fakulteti. Hildebrand je bil že rektor l. 1902.

Poučni tečaj za peke priredi letos v Gradcu štajerski zavod za povspesevanje obrti. Tečaj bo trajal 14 dni. Predavalo se bo o žitu, moki, mleku, raznih dišavah, o priprav-

ljanju testa, o peki, strojih itd. — Isti zavod priredi tekom tega leta tudi po en obrtni knjigovodski tečaj za ključavničarje, mizarje, krojače in čevljarje.

Vesti iz Koroške.

Suša. Na Gorenjem Koroškem ni deževalo že več tednov, tako, da že v mnogih krajih pomanjkuje vode.

MALI OGLASI.

V najem se da emporij kostumov in mask ter dominó Ul. S. Lazzaro 7. (215)

Iščo se sobo s hrano za eno osebo v bližini velike vojašnice. Ponudbe na Upravo lista pod „SLOVAN“.

Dve spalnici, ena svetla druga ena mizica in še drugo pohištvo. Prodasta po prilični ceni. PIERRO CUCIT, ulica Fontana 9.

Proda se omara za obleko, postelja, nočna mizica in še drugo pohištvo. Via del Rivo št. 44. III. nad, vrata 15. 207

Udovec, star 60 let, gostilničar na deželi, so želi seznaniti z udovo ali z nezmoženo od 50 let naprej, katera ima nekaj premoženja. Ponudbe je pošlati pod: A. B. 1908 — Trst, glavna pošta — post restante do 15. t. m. 202

Kraški teran od 56 litrov naprej prodaja Jakob Valentič, Godnje št. 48, pošta Dutovlje. 12

Josip Gregorič naznanja tem potom slav. občinstvu, da je prelehl svojo prodajalnico iz ulice Barriera št. 4 v ulico Olmo št. 1. Pri tej priliki priporoča tudi svojo podružnico v ulici Giulia št. 7. V nadi, da ga boče slavno občinstvo počaščalo se v naprej toplo zahvaljuje. 73

Tvrdba z lesom EMILIO SEGRÉ

v Trstu

je odprla sledeče podružnice: **Riva Pescatori št. 8** (vogal ulice Annunziata) in **Ulica Scorzeria št. 14** (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira **koroškega lesa po konkurenčnih cenah.**

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi
 Autorizovana delalnica za električno napeljavo
TRST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto
Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strelvodov.
 Popolne napeljave električne luči.
 Motori in električna vetvila. — Postavljane svetilk itd.
 Aparati baterije in potrebščine za električno zdravljenje.
 Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTONI.

V pekarni s prodajo sladčie in likerjev
M. Stoppar, Trst
 ulica S. Giacomo št. 7 (Korzo) s podružnico v ulici Giuseppe Caprin št. 9 (ex ulica Erta)
 najde se veliko izbero sladčie in vsak dan svežih higijeničnih biškotov. Prepečencl (biškoti) za ladije, kakor tudi sveži kruh 4-krat na dan.
 Velika zaloga tu- inozemskih vin in likerje. — TELEFON 1464

Irgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11
VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in obleke, pletenine, kravate moderne in razne potrebščine; srajce za moške bale, barvane in fuštanjaste. Ovrtniki ovratnice zimske maje za ženske in moške in konfekcionirano blagdo za delavce.

Velika zaloga volnenih pogrinjal
 Prešitih pogrinjal lastnega izdelka
 Pokrivala, perilo, trliž, pletenine, zavese in preproge.
 Specijaliteta
 volne in žime za žimnice.
 Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
 TRST, ulica Maloanton št. 12.

Pohištvo solidno in elegantno po zmernih cenah
Rafaele Italia
 TRST — Via Maloanton 7

Hiša se daje takoj v najem v Koprivi št. 42; ima 9 prostorov, borjač zaprti, in malo zemljišča. Naslov: Lavrenčič, topakarna, Piazza Caserma št. 1, Trst. 194

Absolventinja višje dekliške šole in trgovske tečaja želi mesto kontoristnje ali vzgojiteljice. Prijazne ponudbe se prosijo pošlati „Slovenka 177“ poštnoležeče Ljubljana. 201

Prodajo se moške obleke na obroke, plačilo vsaki teden ali na mesec. Via Caserma 12. I. nad. 122

Dr. Fran Korsano
 specijalist za sifilitične in kožne bolezni
 ima svoj ambulatorij
 v Trstu, v ulici San Nicoló št. 9
 (nad Jadransko Banko)
 Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Denarna posojila v vsakem znesku, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osehni kolikor na hipotekarni kredit pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila v vsakem znesku se dajeje po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na **J. OSIPA ŽIDARI,** ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne.

Mehanična delalnica
 avtorizovana za napeljavo vode in plina
GUIDO SAMBO
 Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Tiorer Pichler
GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom in specijalno plošče na izbero.
 Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Auurjevo luč, muziko in covi.
 Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali bencin, električnih zvoncov in vsako mehansko delo.
 Trst, Piazza San Francesco d' Asisi 8.

Andrej Gulič
 Trst, ulica Farneto št. 12
 vogal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetarij
 lastnega izdelka.
 SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle al temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo stolic, obešal in divanov vsake vrste in voliko stii
 Preskrbi se popolno opravo za prenočišča po jako zmernih cenah in s skrbno vožnja.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu Trsta in okolice, da je prevzel na svoje me dobro znano trgovino

kolonijalnega blaga in jestvin v ulici Giulia št. 29
 ter se toplo priporoča udani
HUGO CZURDA

Črevljarnica

Baldinelli
 Eleganca, trpežnost, ekonomija.
 Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.
 Sprejme se naročila za nepremočljive postole. Pa pravljanja po zmernih cenah.
 Prodaja najboljših voščil za čevlje.
 Trst, ulica Crosada št. 15, Trst (Vogal ulice Punta del Forno).

„OLLA“
 priznan kakor najboljša in neprekočljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih predmetov in njihovih mehurjev
 DVELETNA GARANCIJA
M. Gal — Trst, Corso 4.
 Podlajnje po gl. 2, 3, 4, 5.
 Delalnica pasov, kilnih pasov, elastičnih nogavic, obvez, ravnodržajev, bergelj in biclet. Irigatorji od gl. 120 naprej.
 Toplomeri za vročico K 2, nav. K — 50.

Panificio Veneziano
 (BENEŠKA PEKARNA)
 TRST — ulica Conti šte v. 2
 izdeluje pravi higijeničen kruh
 po beneškem sistemu kakor tudi sladke biškotine in prepečenca za uporabo na ladijah.
 Postrežba na dom.

Hočete se prepričati?
 obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
 Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 9 (vogal Torrente). „Alla Città di Londra“
 Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, tostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh iz raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (prizna angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih ovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modri, točno, solidno in elegantno po niekih cenah

Namizna vina
 ISTRSKI TERAN . . . . . stotink 72
 PRISTNI VIŠKI OPOLO „ „ 80
 Vis facon burgundec, specijaliteta tvrde po stot. 90 liter
 v steklenicah od 30 litrov naprej.
 Refošk (Izola) steklenica K 2—
 Asti spumante F.lli Cora „ 4.—
 Velika izbora španskih vin.
 Skladišče vina, Trst ul. SS. Martiri 11
 TELEFON št. 1471